

Documentatie

Studiedag georganiseerd door
het Praktijkcentrum Varkenshouderij en de Vlaamse
overheid - Departement Landbouw en Visserij

Praktijkinformatie voor de Varkenshouder - 2008

maandag 17 november te **Sint-Niklaas**, Weverstraat 23
(Biotechnische Land- en Tuinbouwschool)

woensdag 19 november te **Bocholt**, Kaulillerweg 3 (PVL)

maandag 24 november te **Rumbeke-Beitem**, Ieperseweg 87
(POVLT)

Telkens van 13u tot 17u15

Inlichtingen?

09/272 22 84 (Tom Van den Bogaert)
09/272 23 07 (Suzy Van Gansbeke)
0473/83 70 61 (Norbert Vettenburg)

Programma:

- 13u00: Ontvangst met koffie/ Inleiding**
- 13u15: Alternatieve waterbronnen**
door Dominique Huits of Sigrid De Ketelaere, POVLT-PIVAL
- 13u45: Certificering & autocontrole in de dierlijke sector**
door Sigrid De Ketelaere, PIVAL
- 14u20: CO₂-verdoving als alternatief voor onverdoofde biggencastratie**
door Bert Driessen, KHKempen-ZTC en Tamara Vandersmissen, DGZ
- 15u20: Pauze**
- 15u50: Risicofactoren voor doodgeboren biggen**
door Caroline Vanderhaeghe, UGent, fac. Diergeneeskunde
- 16u20: klauwletsels bij zeugen: evaluatie van een sluimerend probleem**
door Ludo Segers, Orffa Belgium Feed NV
- 16u50: Vraagstelling en discussie**

Certificering en autocontrole in de dierlijke sector

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

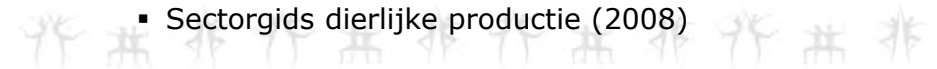
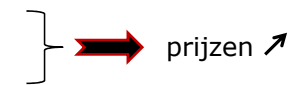
1

Vlot op weg met sectorgids

- Bewust maken van het belang van de sectorgids
- Vertalen van de sectorgids
  - Demo-audits
  - Brochure
  - Lijst nuttige documenten

Ontstaan

- Lastenboek (Certus, Meritus, Belplume,...)
  - Kwalitatieve meerwaarde
  - Verkoopselement
- Dioxinecrisis
  - KB 14/11/2003: autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid
  - Voedselveiligheid
- Huidige evolutie
  - Opstart FAVV
  - 2005: verplichte autocontrole
  - Sectorgids dierlijke productie (2008)

▪ **Sectorgids**

- FAVV eist dat elk bedrijf voldoet aan de geëigende sectorgidsen plantaardig of dierlijk.
- 2006: Goedkeuring sectorgids plantaardige productie
- 2008: Goedkeuring sectorgids dierlijke productie

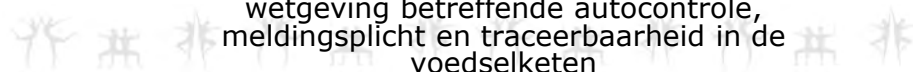

▪ **Definitie**

- Het geheel van maatregelen die door de exploitanten worden genomen om ervoor te zorgen dat de producten in alle stadia van de productie, verwerking en distributie die onder hun beheer vallen voldoen aan de regels rond voedselveiligheid, kwaliteit en traceerbaarheid

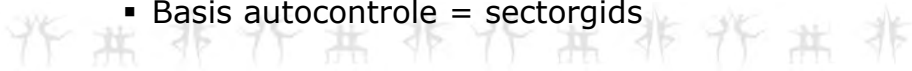

- Regelmatige controle hygiënevoorschriften
  - + bijhouden registers zoals voorzien in wetgeving betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen

▪ **“Vertaling”**

- Volgen van hygiënevoorschriften + bijhouden registers
-
- Voorkomen problemen + als probleem, snelle tracering
-
- Basis autocontrole = sectorgids

▪ **Sectorgids**

- Wetgeving omgezet in praktische richtlijnen
- Enkel wettelijke eisen ivm productie, veiligheid en traceerbaarheid
- Basisdocument

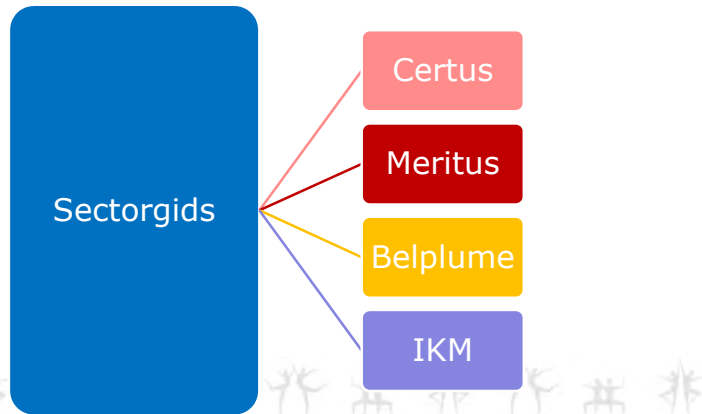
▪ **Lastenboek**

- Bovenwettelijke normen ivm:
  - Voedselveiligheid
  - Traceerbaarheid
  - GLP
  - ...
- Niet alle wettelijke eisen zijn aanwezig

Sectorgids vs lastenboeken

Wettelijke eisen   Commerciële eisen

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

9

Voor- en nadelen

▪ Gecertificeerde bedrijven Minder controle door FAVV Geen bijkomende heffing "Extra papierwerk" Kost OCI of FAVV 3 jaar geldig	▪ Niet-gecertificeerde bedrijven Meer controle + randvoorwaarden Bijkomende heffing Afnemers vragen IKKB-certificaat, waarborg

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

10

Bonus/malussysteem

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

11

Ontstaan

- Oprichting CODIPLAN vzw
  - Controle dierlijke productie
  - Volledige dierlijke productie
- Te vinden: www.boerenbond.be
- Checklist: www.favv.be

- Veehouders – producenten dierlijke producten
- Niet van toepassing
  - Hoevevlees - hoevezuivel
  - Primaire plantaardige productie
  - Productie van met toevoegingsmiddelen of voormengsels

- Aandachtspunten
  - Bedrijfsregistratie
  - Identificatie & registratie van de dieren
  - Dierenvoeder en drinkwater
  - Dierengezondheid
  - Uitrusting en hygiëne
  - Vervoer
  - Traceerbaarheid
  - Melding

- Voorbereiding
  - Zelfevaluatie wettelijke voorschriften
  - Voldoen op elk ogenblik!!!
- Aanvraag
  - Bij OCI of FAVV
- Audit
  - Nazien administratieve gegevens
  - Visuele evaluatie criteria
  - Metingen + analyses
- Certificering

- 1 audit voor het geheel van aanwezige activiteiten
  - Bedrijven waarvoor 1^e audit – certificering
  - Wijziging activiteit bedrijf
  - Overname bedrijf
    - Uitz: familieverbanten 1^e – 2^e graad, echtgenoten en vennootschappen waarbij oorspronkelijke bedrijfsleider aandeelhouder blijft of wordt.

- Belang
  - Traceerbaarheid
- FAVV: bedrijfsregistratie via DGZ
- Sanitel: registratie beslag
  - Beslagnummer
  - Registratie individuele dieren/tomen

Provincie West-Vlaanderen Door mensen gedreven **ACTIVATIE EN/ OF HERACTIVATIE VAN EEN BESLAG / DIERSOORT**

NUMMERS - Uw bedrijfsnummers zoals die vóór de registratie van uw bedrijf...

DEELNAME - Deelname aan de registratie van uw bedrijf...

A. Gegevens van het beslag (plaats waar de dieren gehouwen zijn) (VERPLICHT)

B. Gegevens van de diersoort gehouwen op bovengenoemd beslag

C. Gegevens van de bedrijfsmarkt (in (VERPLICHT) (TEGEN) (verplicht voor raadplegen, salaris en planning)

Verrekeningen aan DGZ, dienst MB | **Verrekeningen aan de PCE** | **Winst van de inspectie diersoort**

(1) inclusief naam, voornaam en gemeente
(2) Niet in te vullen voor biggen die nog niet zijn gespeend

- Register aan- en afvoer varkens

Aankoop				Verkoop			
Datum	Categorie varkens (1)	Aantal	Verkoper	Datum	Categorie varkens (1)	Aantal	Aankoper

(1) Categorie varkens
 Fokvarkens – zeugen, beren en biggen bestemd voor de kweek;
 Mestvarkens – biggen bestemd voor de vetmesting;
 Slachtvarkens – varkens bedoeld om zonder verwijl afgeslacht te worden.

- Permanente inventaris

Datum	IN			Aantal gespeende biggen	UIT		
	Aankopen		Geboorte		Verkopen		Sterfte (2)
	Aantal	Verkoper (1)	Aantal		Aantal	Koper (2)	Aantal

(1) Inclusief naam, voornaam en gemeente
 (2) Niet in te vullen voor biggen die nog niet zijn gespeend

- Alle aanwezige gespeende varkens moeten gemerkt zijn met oormerk
  - Bestelling bij DGZ (bestelbon I&R-materiaal varkens)
  - Ten laatste bij spenen
  - Binnen 48 u na aankomst op bedrijf
  - Slachtvarkens: klophamerstempel
  - Verlies: niet hermerken
    - Uitz: vertrek naar ander beslag

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

21

- Algemene bepalingen
  - Geen risico veiligheid dierlijke producten
  - Voldoende, veilig en kwaliteitsvol voeder en vers drinkwater
  - Afstemming op dier, leeftijd en gewicht
  - Distributiesystemen proper en gereinigd
  - Tijdig resten verwijderen

- Specifiek varkens
  - 1x/dag voederen
  - Zeugen en gelten toereikende hoeveelheid
  - Varkens in groep: tegelijk eten
  - Voedersilo's van buiten stallen vullen
  - Drinkwater voor dieren >2 weken

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

23

- Administratie
  - Registratie herkomst voeder
  - Aangekocht voeder van erkende leveranciers
  - Gemedicineerd voeder mits voorschrift dierenarts, afzonderlijk bewaard en rekening houdend met wachttijden toedienen

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

24

- **Bedrijfsdierenarts en plaatsvervanger**
  - Verplicht
  - 3x/jaar langgaan
- **Bedrijfsbegeleiding**
  - Niet verplicht (geneesmiddelen >5dagen)
  - 6 x/jaar langgaan
  - Bezoekrapport
- **Diergeneesmiddelen**
  - Voorschriftplichtig – niet-voorschriftplichtig

- **Diergeneesmiddelen**
  - **Bewaring**
    - Originele verpakking
    - Gescheiden (koel)kast van woning en dieren
  - **Toediening**
    - Voorschrift (+ toedienings- en verschaffingsdocument)
    - Behandelde dieren kenmerken
  - **Verhandelen recent behandelde dieren**
    - Mits attest
  - **Gemedicineerd voeder**

- **Diergeneesmiddelen**
  - Geneesmiddelenregister

Uitgaand geneesmiddelenregister						
Nummer stal/afdeling px/xxx (indien gebruikt als stalliche)						
Data behandeling	Identificatie van de behandelde dier(groep)	Refnr geneesmiddel	Aandoening/ initiele diagnose	Benaming genes middel	Toegediende hoeveelheid	Sterfte (aantal)

- **Aangifteplichtige ziekten**
  - Dierenarts
- **Noodslachting**
  - Dier niet ziek – niet behandeld
  - Door welzijnsredenen niet naar slachthuis

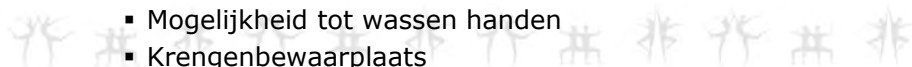
- Administratie
  - Overeenkomst bedrijfsdierenarts en plaatsvervanger
  - Overeenkomst bedrijfsbegeleiding
  - Bezoekrapport
  - Diergeneesmiddelenregister
  - Toedienings- en verschaffingsdocument

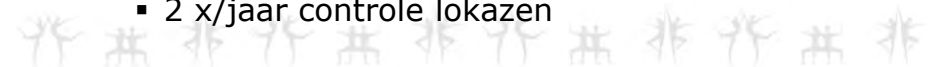
- Dierenwelzijn
  - Behandeling en verzorging
    - Algemene gezondheidstoestand opvolgen
    - Voorkomen verwondingen, lijden en pijn
  - Toegelaten ingrepen
  - Huisvesting & goed onderhoud
    - Voldoende ruimte
    - Voeder- en drinkinstallatie bereikbaar
    - Stalverluchting
    - Verlichting

- Belang
  - Algemene gezondheid vee
  - Gezondheid personeel
  - Veiligheid dierlijke producten
  - Werkomstandigheden
  - Imago
- Gebouwen en uitrusting
  - Verzorgde indruk
  - Verharde, goed reinigbare laad- en losplaats dieren
  - Ontsmettingsvoetbad
  - Bedrijfskledij en schoeisel
  - Mogelijkheid tot wassen handen
  - Krogenbewaarplaats

- Reiniging en ontsmetting
  - Stallen
  - Laad- en losplaats
  - Krogenbewaarplaats
  - Materiaal dat in contact kwam met dieren
  - Specifieke apparatuur (melkinstallatie,...)
- Ongediertebestrijding
  - Preventie insecten en ongedierte
  - Erkende bestrijdingsmiddelen
  - 2 x/jaar controle lokazen

Belang

- Opsporen oorzaak contaminaties
- Beperking hoeveelheid te blokkeren goederen

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

33

Hoe?

- Registratie bedrijf en dieren (Sanitel)
- Aanvoerregister
  - Aard, identificatie en hoeveelheid, ontvangst, en leveringsdatum en leverancier van de ontvangen producten
- Afvoerregister
  - Documenten Sanitel, bedrijfsregister, facturen
  - Aankoopborderellen, lijst leveringen tussen collega-landbouwers
- Afvalstoffenregister
  - Register met aard afval, datum afvoer, identificatie ophaler/verwerker

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

34

Belang:

- Met de nodige voorzichtigheid
  - Uitvasten voor slacht
  - Traceerbaarheid
  - Ontsmetting
- } PSE-vlees
DFD-vlees
- } preventie +
voorkomen ziekten

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

35

- Veehouders die eigen dieren zelf vervoeren
- Voorwaarden:
  - Gekeurd vervoermiddel, geïdentificeerde dieren, vervoerregister en toelating
  - Garantie diergezondheid en dierenwelzijn
- Toelating vervoerder
  - Aanvraag bij PCE
- Gekeurd vervoermiddel

▪ Bezettingsnormen volgens gewicht

Gewicht varkens (kg)	Bezettingsnorm minimum oppervlakte (m ² /dier)
15 kg	0,13 m ² /dier
25 kg	0,15 m ² /dier
50 kg	0,35 m ² /dier
100 kg	0,51 m ² /dier

21-2-2012

POVLT - beitem (rumbeke)

37

- Administratief
  - Vervoerregister
  - Sanitel
  - Register in en uit
  - Beschikbare gegevens
    - Diergegevens
    - Vervoergegevens

NAAM (1)
 STRAAT NR
 BE - GEMEENTE
 Tel.
 Fax
 Stw

LAAD- EN LOSBON VARKENS

Nr (2)

registratie vervoerder	registratie handelaar	nummersplaat voorlag	certificaatnr (indien voorkomend)
4 LADEN datum tuur Sanitenummer laadplaats (Bioslaal / verzamelplaats) Sanitenummer herkomstbedrijf (alleen indien laadplaats gew. twaalfg is) aantal categorie (code 1 & 4) staaldatum update staaldatum handtekening verantwoordelijke laadplaats		5 LOSSEN datum tuur Sanitenummer losplaats (Bioslaal / Biostrat / verzamelplaats) aantal categorie (code 1 & 4)	7 REINIGEN - ONTSMETTEN datum tuur Sanitenummer plaats reiniging product codes 1 & 4 voor vakje 'categorie' 1 = Bear 3 = Fokvarken of vleesvarken 2 = Zeug 4 = Big verantwoordelijke reinigingsplaats handtekening en stempel
alle gegevens over laden, lossen en reinigen zijn conform		handtekening vervoerder (6)	(9)

alle gegevens over laden, lossen en reinigen zijn conform
 handtekening vervoerder (9)

- Elk vermoeden in de voedselketen over mogelijke schadelijke producten moet gemeld worden
  - Primaire dierlijke productie: aangifteplichtige dierenziekte
- Doel: verdere besmetting vermijden-voorkomen
- Hoe?
  - Melding aan PCE (exploitant, laboratorium, derde:dierenarts...)
  - Via telefoon of meldingsformulier (www.favv.be)

21-2-2012

POVLT - Beitem (Rumbeke)

40

- Zoogdieren
  - Boutvuur
  - Hondsdolheid
  - Miltvuur
- Varkens

